

20

16

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ
РЕФОРМУВАННЯ СЕРЕДНЬОЇ
ШКОЛИ

КОНЦЕПЦІЯ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ
ДОКУМЕНТ ПРОЙШОВ
ГРОМАДСЬКІ ОБГОВОРЕННЯ І
УХВАЛЕНИЙ РІШЕННЯМ КОЛЕГІЇ
МОН 27/10/2016

ЗМІСТ

ПРО ДОКУМЕНТ	2
СЛОВО ДО КОМАНДИ	3
ОБҐРУНТУВАННЯ ЗМІН	4
МЕТА НОВОЇ ШКОЛИ	5
ФОРМУЛА НОВОЇ ШКОЛИ	7
1 // КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЛЯ ЖИТТЯ	10
2 // ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА	14
3 // УМОТИВОВАНИЙ УЧИТЕЛЬ	16
4 // ОРІЄНТАЦІЯ НА УЧНЯ	17
5 // ВИХОВАННЯ НА ЦІННОСТЯХ	19
6 // НОВА СТРУКТУРА	20
ПОЧАТКОВА ОСВІТА	21
БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА	22
ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА	23
7 // АВТОНОМІЯ ШКОЛИ І ЯКІСТЬ ОСВІТИ	25
8 // СПРАВЕДЛИВЕ ФІНАНСУВАННЯ І РІВНИЙ ДОСТУП	27
9 // СУЧАСНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ	28
РЕФОРМА НА ДЕСЯТИРІЧЧЯ	30
ПЕРША ФАЗА (2016-2018 рр.)	31
ДРУГА ФАЗА (2019-2022 рр.)	32
ТРЕТЯ ФАЗА (2023-2029 рр.)	32
ДЛЯ НОТАТОК	34

ПРО ДОКУМЕНТ

З документом можна ознайомитися за цим посиланням:

<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczia.html>

Або скористайтеся QR-кодом:

17 серпня 2016 року Міністерство освіти і науки України оприлюднило для широкого обговорення першу версію “Концептуальних засад реформування середньої освіти”.

Цей документ простою мовою пояснює ідеологію змін в освіті, що закладаються в проєкті нового базового закону “Про освіту” (№ 3491-д від 04.04.2016). Цей законопроект з’явився в результаті громадсько-політичного діалогу тривалістю понад 3 роки.

“Концептуальні засади” отримали багато відгуків у засобах масової інформації та соціальних мережах. Реакція - переважно позитивна, хоча траплялися і критичні зауваги. Понад 60 листів із коментарями та пропозиціями надіслали активні громадяни і громадські організації, окремі освітяни і колективи навчальних закладів, департаменти освіти місцевих органів влади.

За результатами діалогу народилася доопрацьована версія “Концептуальних засад”. Звичайно, усі пропозиції врахувати неможливо, але ми спробували відобразити суспільний запит, доповнити суттєві моменти, врахувати конструктивну критику.

З отриманих пропозицій, відгуків з’ясувалося, що найбільше обговорювалися і потребують подальшої конкретизації та узгодження позицій такі 5 тем:

- 1 / Педагогіка партнерства.** Людей цікавить, як на практиці забезпечити плідну співпрацю вчителів, батьків та дітей на засадах взаємної довіри й поваги. Як досягти балансу прав, обов’язків і відповідальності у трикутнику дитина-педагог-батьки?
- 2 / Готовність до інновацій.** Ідеться не тільки про технологічні інновації. Які зміни потрібні в змісті освіти і формах навчання? Чи готові до інновацій учителі, батьки, управлінці? Як підготувати агентів змін? Де розташуються пілотні майданчики інновацій?
- 3 / Нові стандарти й результати навчання.** Що вважати результатом? Який результат потрібен державі, роботодавцям, батькам? Як вимірювати успішність компетентнісного підходу?
- 4 / Автономія школи і вчителя.** Як правильно розподілити ресурси й повноваження між рівнями управління? Як врівноважити широкі права, які в рамках реформи здобудуть освітяни, із відповідальністю за результат?

5 / Фінансування освіти. Хто й за що має платити? Яким має бути внесок – держави, місцевого самоврядування, батьків? Як забезпечити не лише рівність, а й справедливість у розподілі фінансування?

Подальший громадсько-державний діалог буде організований за цими напрямками. Наразі формується п'ять робочих груп, які напрацюють публічні політичні документи.

На основі цієї концепції розроблятиметься законопроект "Про загальну середню освіту" та інші нормативні документи.

Нову українську школу створює вся українська спільнота в рамках широкого суспільного діалогу. Долучайтеся!

Бажаєте долучитися до діалогу?
Скористайтеся QR-кодом:

СЛОВО ДО КОМАНДИ

Розширилося інтелектуальне та організаційне ядро освітньої реформи – завдяки десяткам і сотням людей, які жваво відгукнулися на запрошення до діалогу.

Спільною працею ми окреслили контури майбутньої української школи.

Наступний крок – прийняття нового базового Закону "Про освіту". Далі – впровадження.

Ці дні дуже важливі, бо інституційний фундамент для впровадження реформи варто формувати вже зараз. Образ майбутнього слід наповнювати змістом. Маємо створити нові механізми, правила, процедури, нову культуру управління й співпраці.

Разом побудуємо європейське суспільство – суспільство освіченого загалу, високої культури і рівних можливостей.

Лілія Гриневич,

*Міністр
освіти і науки
України*

ОБҐРУНТУВАННЯ ЗМІН

УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА НЕ ГОТУЄ ДО УСПІШНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ В ЖИТТІ. УКРАЇНЬСЬКИЙ ШКОЛЯР ОТРИМУЄ В ШКОЛІ ЗДЕБІЛЬШОГО СУМУ ЗНАНЬ. ПОТРІБНА ДОКОРИННА РЕФОРМА.

За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями. Але українська школа не готує до цього.

Як і 10, 20, 50 років тому, пересічний український школяр здобуває в школі застарілі знання. За останні роки цей обсяг дуже збільшився, як і значно зріс загальний інформаційний потік у світі. Учні спроможні лише відтворювати фрагменти несистематизованих знань, проте часто не вміють застосовувати їх для вирішення життєвих проблем.

Спосіб навчання в сучасній українській школі не мотивує дітей до навчання. Матеріал підручників затеоретизований, переобтяжений другорядним фактологічним матеріалом.

ФОКУС-ГРУПА ► ДИРЕКТОРИ ШКІЛ ФАРШИРОВАНА РИБА

“Сьогодні у нас дві проблеми в навчанні. Перша – це перевантаженість предметами. Однозначно такого обсягу не може бути. І друга проблема – те, що ми даємо суто навчальний матеріал. Випускник нашої української школи не вміє застосувати набуті знання в житті. Він, як фарширована риба, розумієте? Нібито і риба, але не плаває”.

Учителі використовують переважно застарілі дидактичні засоби. Педагогів деморалізує низький соціальний статус та рівень оплати праці. Учитель не має справжньої мотивації до особистісного та професійного зростання.

Збільшується цифровий розрив між учителем і учнем. Багато педагогів ще не вміє досліджувати проблеми за допомогою сучасних засобів, працювати з великими масивами даних, робити і презентувати висновки, спільно працювати онлайн у навчальних, соціальних та наукових проектах тощо.

Через хронічне недофінансування сектору сьогодні не всі громадяни України мають рівний доступ до якісної освіти, гарантований державою. Школа відтворює бідність: діти з незаможних родин мають гірші шанси здобути гарну освіту і піднятися соціальною драбиною.

Потрібна докорінна реформа, що зупинить негативні тенденції, перетворить українську школу на важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку і конкурентоспроможності України.

МЕТА НОВОЇ ШКОЛИ

ПОТУЖНУ ДЕРЖАВУ І КОНКУРЕНТНУ ЕКОНОМІКУ ЗАБЕПЕЧИТЬ ЗГУРТОВАНА СПІЛЬНОТА ТВОРЧИХ ЛЮДЕЙ, ВІДПОВІДАЛЬНИХ ГРОМАДЯН, АКТИВНИХ І ПІДПРИЄМЛИВИХ. САМЕ ТАКИХ ПОВИННА ГОТУВАТИ СЕРЕДНЯ ШКОЛА УКРАЇНИ.

Центральне місце в системі освіти належить середній школі. На відміну від університету, в школі ще можна вирівняти дисбаланс у розвитку дітей. Світогляд закладається саме в сім'ї та школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості. Тут вирішується, чи людина захоче і чи зможе навчатися впродовж життя.

ПОТРІБНА ДОКОРІННА РЕФОРМА, ЯКА ЗУПИНИТЬ НЕГАТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ЯКА ПЕРЕТВОРИТЬ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ НА ВАЖІЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ РІВНОСТІ ТА ЗГУРТОВАНOSTI, ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ.

"Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності".

Проект Закону України "Про освіту" №3491-д від 04.04.2016

ВИПУСКНИК НОВОЇ ШКОЛИ

Особистість

Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення.

Патріот

Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини.

Інноватор

Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

**ОСВІЧЕНІ УКРАЇНЦІ,
ВСЕБІЧНО РОЗВИНЕНІ,
ВІДПОВІДАЛЬНІ
ГРОМАДЯНИ І ПАТРІОТИ,
ЗДАТНІ ДО РИЗИКУ ТА
ІННОВАЦІЙ, – ОСЬ ХТО
ПОВЕДЕ УКРАЇНСЬКУ
ЕКОНОМІКУ ВПЕРЕД У
XXI СТОЛІТТІ**

ФОРМУЛА НОВОЇ ШКОЛИ

ШКОЛА МАЄ БУТИ В АВАНГАРДІ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН

В Україні, як і в усьому світі, набирає ваги так зване покоління Y, або "діти тисячоліття", які народилися між 1990 і 2000 роками. Їхні погляди, спосіб життя кардинально відрізняються від старших поколінь. Досить поглянути на організацію офісів провідних технологічних корпорацій, щоб зрозуміти, на що орієнтується креативний клас, який визначає обличчя сучасної економіки. Для них немає чіткого розмежування між роботою, навчанням і відпочинком. Робота не обов'язково має бути серйозною і нудною. Життя для них – це постійне творення, гармонія між зароблянням коштів, пізнанням нового, самовдосконаленням, грою та розвагою.

На підході покоління Z. Сучасні діти значно відрізняються від попередніх поколінь. Вони не обов'язково будуть поділяти погляди старших. Яке життя оберуть сьогоднішні першокласники? Якою б не була відповідь, маємо запропонувати майбутнім поколінням українців школу, яка буде для них сучасною.

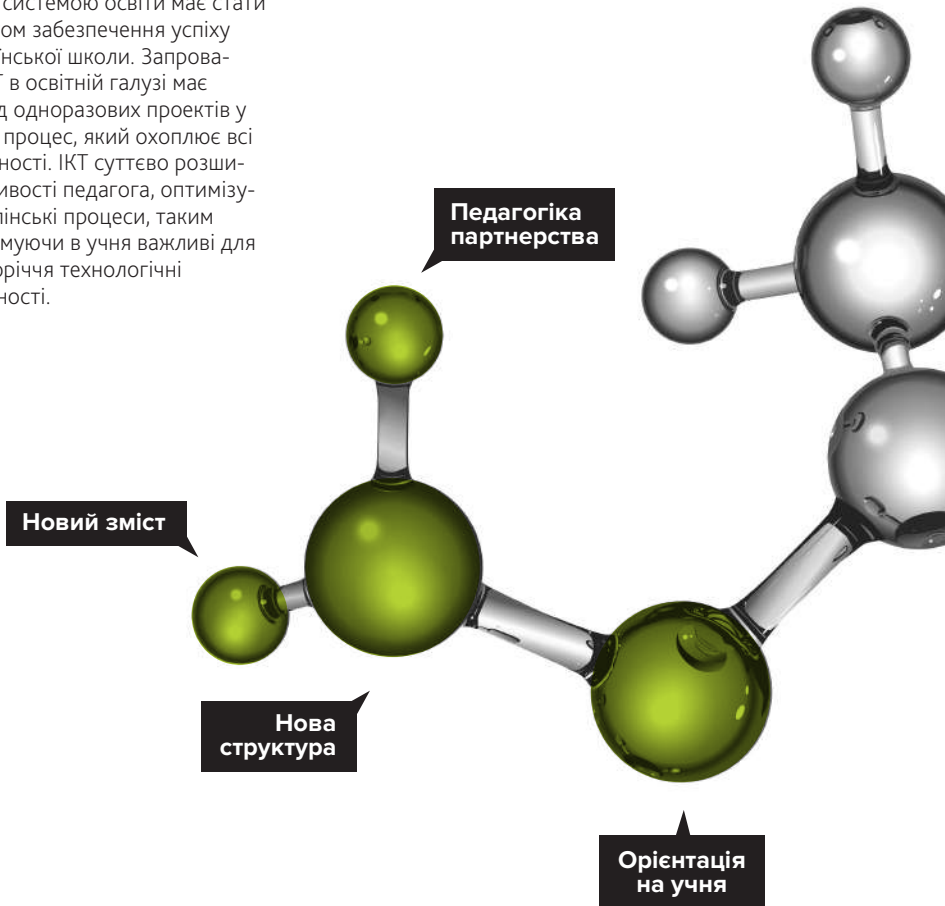
**ПРОЦЕСИ РОЗВИТКУ,
ВИХОВАННЯ І СОЦІАЛІ-
ЗАЦІЇ В НОВІЙ ШКОЛІ
ПОКЛИКАНИ ЗРОБИТИ
ВИПУСКНИКА КОНКУ-
РЕНТОЗДАТНИМ У 21-МУ
СТОЛІТТІ.**

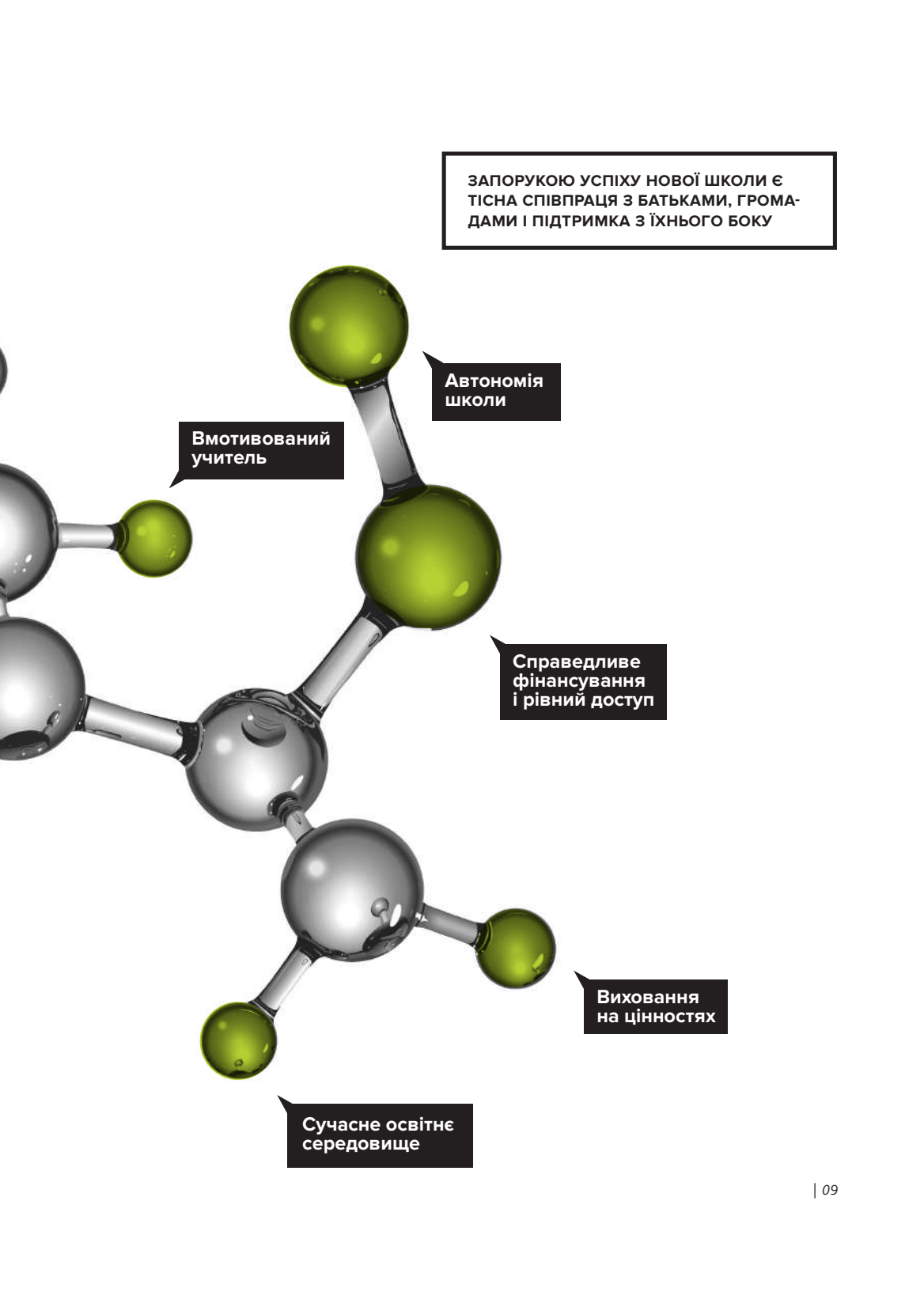
ФОРМУЛА НОВОЇ ШКОЛИ СКЛАДАЄТЬСЯ З ДЕВ'ЯТИ КЛЮЧОВИХ КОМПОНЕНТІВ:

/01 <i>Новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві.</i>	/06 <i>Орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм.</i>
/02 <i>Умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно.</i>	/07 <i>Нова структура школи, яка дає змогу добре засвоїти новий зміст і набути компетентності для життя.</i>
/03 <i>Наскрізний процес виховання, який формує цінності.</i>	/08 <i>Справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти.</i>
/04 <i>Децентралізація та ефективне управління, що надасть школі реальну автономію.</i>	/09 <i>Сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні навчального закладу.</i>
/05 <i>Педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.</i>	

ФОРМУЛА НОВОЇ ШКОЛИ

Наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі та управлінні закладами освіти і системою освіти має стати інструментом забезпечення успіху нової української школи. Запровадження ІКТ в освітній галузі має перейти від одноразових проєктів у системний процес, який охоплює всі види діяльності. ІКТ суттєво розширяють можливості педагога, оптимізують управлінські процеси, таким чином формуючи в учня важливі для нашого сторіччя технологічні компетентності.

ЗАПОРУКОЮ УСПІХУ НОВОЇ ШКОЛИ Є
ТІСНА СПІВПРАЦЯ З БАТЬКАМИ, ГРОМА-
ДАМИ І ПІДТРИМКА З ЇХНЬОГО БОКУ

Автономія
школи

Вмотивований
учитель

Справедливе
фінансування
і рівний доступ

Виховання
на цінностях

Сучасне освітнє
середовище

① КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЛЯ ЖИТТЯ

НОВІ ОСВІТНІ СТАНДАРТИ БУДУТЬ ҐРУНТУВАТИСЯ НА «РЕКОМЕНДАЦІЯХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДИ ЄВРОПИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ» (18.12.2006), АЛЕ НЕ ОБМЕЖУВАТИМУТЬСЯ НИМИ.

Проект нового базового Закону України "Про освіту", Стаття 1

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще важливо навчити користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними орієнтирами учня, формують його життєві компетентності, потрібні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Нові освітні стандарти будуть ґрунтуватися на «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя» (18.12.2006), але не обмежуватимуться ними.

У цих Рекомендаціях визначено 8 груп компетентностей.

"Компетентність – динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність".

Ключові компетентності – ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя.

ФОКУС-ГРУПА ► БАТЬКИ БІЛЬШЕ ПРАКТИКИ!

Наші діти вчать багато теорії. Вивчають 10 років математику, а запитати випусника, скільки треба шпалер на оцю кімнату, більшість матимуть труднощі з обрахунками. Зміст освіти та її методика мають бути наближені до практики. Менше теорії, а більше практичного застосування в житті.

10 КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

- **Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами.** Це вміння усно і письмово висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів). Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування.
- **Спілкування іноземними мовами.** Уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання і письмо) у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів. Уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування.
- **Математична компетентність.** Культура логічного і алгоритмічного мислення. Уміння застосовувати математичні (числові та геометричні) методи для вирішення прикладних завдань у різних сферах діяльності. Здатність до розуміння і використання простих математичних моделей. Уміння будувати такі моделі для вирішення проблем.
- **Основні компетентності у природничих науках і технологіях.** Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формувати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати.
- **Інформаційно-цифрова компетентність** передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні. Інформаційна й медіа-грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, робота з базами даних, навички безпеки в інтернеті та кібербезпеці. Розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).
- **Уміння вчитися впродовж життя.** Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою освітньо-професійну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя.

10 КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

- **Ініціативність і підприємливість.** Уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. Вміння раціонально вести себе як споживач, ефективно використовувати індивідуальні заощадження, приймати доцільні рішення у сфері зайнятості, фінансів тощо.
- **Соціальна та громадянська компетентності.** Усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, в сім'ї, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів. Повага до закону, дотримання прав людини і підтримка соціокультурного різноманіття.
- **Обізнаність та самовираження у сфері культури.** Здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Ця компетентність передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших.
- **Екологічна грамотність і здорове життя.** Уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ Й НАСКРІЗНІ ВМІННЯ СТВОРЮЮТЬ “КАНВУ”, ЯКА Є ОСНОВОЮ ДЛЯ УСПІШНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ УЧНЯ – ЯК ОСОБИСТОСТІ, ГРОМАДЯНИНА І ФАХІВЦЯ.

ДИВІТЬСЯ МАЛЮНКИ →

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набувають під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

• *уміння читати і розуміти прочитане* • *уміння висловлювати думку усно і письмово* • *критичне мислення* • *здатність логічно обґрунтовувати позицію* • *виявляти ініціативу* • *створити* • *уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення* • *уміння конструктивно керувати емоціями* • *застосовувати емоційний інтелект* • *здатність співпрацювати в команді.*

У рамках запровадження компетентнісного підходу буде створено нову систему вимірювання й оцінювання результатів навчання. Зокрема буде змінено зміст зовнішнього незалежного оцінювання.

ВИПУСКНИК ШКОЛИ І КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

“КАНВА” РОЗВИТКУ УЧНЯ. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ І НАСКРІЗНІ ВМІННЯ

СПІЛКУВАННЯ ДЕРЖАВНОЮ (І РІДНОЮ У РАЗІ ВІДМІННОСТІ) МОВАМИ														
СПІЛКУВАННЯ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ														
МАТЕМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ														
ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРИРОДНИЧИХ НАУКАХ І ТЕХНОЛОГІЯХ														
ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВА КОМПЕНЕНТНІСТЬ														
УМІННЯ ВЧИТИСЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ														
ІНІЦІАТИВНІСТЬ І ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ														
СОЦІАЛЬНА ТА ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТІ														
ОБІЗНАНІСТЬ ТА САМОВИРАЖЕННЯ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ														
ЕКОЛОГІЧНА ГРАМОТНІСТЬ І ЗДОРОВЕ ЖИТТЯ														
	ВМІННЯ ЧИТАТИ	УМІННЯ ДОНОСИТИ ДУМКУ	КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ	ЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ ПОЗИЦІЇ	ІНІЦІАТИВНІСТЬ	ПРОБЛЕМИ, ІЗУМКА І РІШЕННЯ	ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ	РОБОТА В КОМАНДІ	ТВОРЧІСТЬ					

② ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА

В ОСНОВІ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА – СПІЛКУВАННЯ, ВЗАЄМОДІЯ ТА СПІВПРАЦЯ МІЖ УЧИТЕЛЕМ, УЧНЕМ І БАТЬКАМИ. УЧИТЕЛЬ МАЄ БУТИ ДРУГОМ, А РОДИНА – ЗАЛУЧЕНА ДО ПОБУДОВИ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ДИТИНИ.

Кожна дитина – неповторна, наділена від природи унікальними здібностями, талантами та можливостями. Місія нової української школи – допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між учителем, учнем і батьками.

«Якщо вчитель став другом дитини, якщо ця дружба осяяна благородним захопленням, поривом до чогось світлого, розумного, у серці дитини ніколи не з'явиться зло», – писав Василь Сухомлинський.

Нова школа працюватиме на засадах "педагогіки партнерства". Основні принципи цього підходу:

-
- повага до особистості;
 - доброзичливість і позитивне ставлення;
 - довіра у відносинах;
 - діалог – взаємодія – взаємоповага;
 - розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
 - принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей)

В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Учні, батьки та вчителі, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є добровільними та зацікавленими односторонніми, рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат.

Школа має ініціювати нову, глибшу залученість родини до побудови освітньо-професійної траєкторії дитини.

Нова школа допомагатиме батькам здобувати спеціальні знання про стадії розвитку дитини, ефективні способи виховання в дитині сильних сторін характеру і чеснот залежно від її індивідуальних особливостей.

Діалог і багатостороння комунікація між учнями, учителями та батьками змінить односторонню авторитарну комунікацію "вчитель" – "учень".

ФОКУС-ГРУПА ► БАТЬКИ КОРИСТЬ АКТИВНОЇ РОБОТИ

“Якщо ви подивитесь на клас, під час уроку 20% учнів активно працюють, ще 30% за цим активно спостерігають, але не виявляють активності, ще 30% спостерігають пасивно, а ще 20% – майже бездіяльні. Виходить так, що вчитель 45 хвилин активно веде урок, а діти – просто спостерігачі. Це треба змінити. Якщо б ці 45 хвилин кожна дитина була в активному пошуку, то ефективність уроку була б набагато вищою. Тому постать вчителя є надзвичайно важливою. Учитель повинен не просто провести урок – 45 хвилин, а реалізувати його разом з учнями.”

Будуть широко застосовуватися методи викладання, засновані на співпраці (ігри, проекти – соціальні, дослідницькі, експерименти, групові завдання тощо). Учні залучатимуться до спільної діяльності, що сприятиме їхній соціалізації та успішному перейманню суспільного досвіду.

Буде змінено підходи до оцінювання результатів навчання. Оцінки слугуватимуть для аналізу індивідуального прогресу і плануванню індивідуального темпу навчання, а не ранжуванню учнів.

Оцінки розглядатимуться як рекомендація до дії, а не присуд.

ФОКУС-ГРУПА ► ДІТИ УЧИТЕЛЬ ЯК ДРУГ

“Учитель має бути твоїм другом. Це – аксіома. Як дитина може бути на уроці, сприймати певну інформацію, якщо вона вчиться у людини, яку боїться? Цього не повинно бути. Якщо ти людину сприймаєш як друга, тоді інформація засвоюється краще і цікавіше”.

Педагогіка партнерства і компетентнісний підхід потребують нового освітнього середовища. Таке середовище допомагає створити, зокрема, новітні інформаційно-комунікаційні технології. Вони підвищують ефективність роботи педагога, ефективність управління освітнім процесом, а водночас уможливають індивідуальний підхід до навчання. Нову українську школу буде підтримувати електронна платформа для створення і поширення електронних підручників і навчальних курсів для школярів та вчителів.

Цінності та принципи педагогіки партнерства буде покладено в основу стандарту освіти, оновленої системи професійного розвитку вчителя, сучасної державної освітньої та кадрової політики (відбір та оцінювання педагогів).

ПОЗИЦІЯ

Carl Lauer, OurTalents-Our Future:
Формулювання «рівність сторін» може ускладнити подолання перешкоджальної поведінки у партнерстві та призвести до виникнення безвихідних ситуацій. Я б запропонував подати це у такому вигляді: «кожен із партнерів рівною та однаковою мірою несе відповідальність за свої дії чи бездіяльність».

Бажаєте долучитися до діалогу? Скористайтеся QR-кодом:

③ УМОТИВОВАНИЙ УЧИТЕЛЬ

УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА БУДЕ УСПІШНА, ЯКЩО ДО НЕЇ ПРИЙДЕ УСПІШНИЙ УЧИТЕЛЬ. СУТТЄВИХ ЗМІН ЗАЗНАЄ ПРОЦЕС І ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ. ВЕЛИКУ УВАГУ БУДЕ ЗОСЕРЕДЖЕНО НА МАТЕРІАЛЬНОМУ СТИМУЛЮВАННІ.

Нова школа потребує нового вчителя, який зможе стати агентом змін. Реформою передбачено низку стимулів для особистого і професійного зростання, з метою залучення до професії найкращих.

ФОКУС-ГРУПА ► БАТЬКИ УЧИТЕЛЬ ЯК ЛІДЕР

"Школа українська буде успішна, якщо до неї прийде успішний учитель. Він – успішний вчитель та фахівець – вирішить дуже багато питань щодо якості викладання, обсягу домашніх завдань, комунікації з дітьми та адміністрацією школи. До дітей має прийти людина-лідер, яка може вести за собою, яка любить свій предмет, яка його фахово викладає".

Насамперед творчому та відповідальному вчителю, який постійно працює над собою, буде надано академічну свободу. Учитель зможе готувати власні авторські навчальні програми, власноруч обирати підручники, методи, стратегії, способи і засоби навчання; активно виражати власну фахову думку. Держава гарантуватиме йому свободу від втручання у професійну діяльність.

Велика увага приділяється матеріальному стимулюванню. У проекті Закону "Про освіту" закладено норму про підвищення місця вчителя у єдиній тарифній сітці. Учителі, які пройдуть добровільну незалежну сертифікацію, будуть отримувати надбавку.

Суттєвих змін зазнає процес і зміст підготовки вчителя.

Учителі вивчатимуть особистісно-орієнтований та компетентнісний підходи до управління освітнім процесом, психологію групової динаміки тощо. У зв'язку з цим варто говорити про нову роль учителя – не як єдиного наставника та джерело знань, а як коуча, фасилітатора, тьютора, модератора в індивідуальній освітній траєкторії дитини.

Збільшиться кількість моделей підготовки вчителя. Форми підвищення кваліфікації буде диверсифіковано: курси при ІППО, семінари, вебінари, онлайн-курси, конференції, самоосвіта (визнання сертифікатів). Учитель отримає право вибору місця і способу підвищення кваліфікації, як передбачено проектом Закону "Про освіту".

Держава буде підтримувати вчительські професійні спільноти.

На допомогу вчителю буде створено освітній портал із методичними та дидактичними матеріалами, українськими е-енциклопедіями, мультимедійними підручниками та інтерактивними онлайн-ресурсами.

ФОКУС-ГРУПА ► ДИРЕКТОРИ ШКІЛ ДІТИ ХОЧУТЬ КРЕАТИВНИХ

“Діти сьогодні хочуть сучасних, діти сьогодні хочуть креативних, діти сьогодні хочуть учителів, які насамперед розуміють їх”.

Буде кардинально скорочено бюрократичне навантаження, у тому числі завдяки переходу на систему освітнього електронного документообігу (замість, а не як доповнення до наявної документації).

До роботи в школі будуть залучені найкращі.

ПОЗИЦІЯ

Тетяна Карбовнича, відмінник освіти України: *“Уже сьогодні необхідно створити в кожному ІППО (або й у певних ВНЗ) центри освітніх реформ”*

Бажаєте долучитися до діалогу? Скористайтеся QR-кодом:

④ ОРІЄНТАЦІЯ НА УЧНЯ

Нова українська школа буде працювати на засадах особистісно-орієнтованої моделі освіти. У рамках цієї моделі школа максимально враховує права дитини, її здібності, потреби та інтереси, на практиці реалізуючи принцип дитиноцентризму.

«Є необхідність якомога більше наблизити навчання і виховання кожної дитини до її сутності, конкретних здібностей, майбутньої життєвої траєкторії людини. Це явище я називаю дитиноцентризмом в освіті», – стверджує президент Національної академії педагогічних наук Василь Кремень.

Справді, дослідження свідчать, що суттєво покращують результати навчання такі засоби персоналізації навчального досвіду, як робота за індивідуальними планами, окремими навчальними траєкторіями, у рамках індивідуальних дослідницьких проєктів.

ШКОЛА ВРАХОВУВАТИМЕ ЗДІБНОСТІ, ПОТРЕБИ ТА ІНТЕРЕСИ КОЖНОЇ ДИТИНИ. БУДЕ ЗАБЕЗПЕЧЕНО НЕУПЕРЕДЖЕНЕ ТА СПРАВЕДЛИВЕ СТАВЛЕННЯ ДО КОЖНОГО УЧНЯ.

**ФОКУС-ГРУПА ► УЧИТЕЛІ
КОМФОРТ ДЛЯ ДИТИНИ**

"Для мене школа, можливо через те, що я з маленькими дітьми працюю, – це, передусім, комфорт. Психологічний і, певною мірою, побутовий. І щоб школа могла дати якнайбільше можливостей спробувати себе в різних видах діяльності. Щоб потім дитина обрала те, що їй більше до вподоби".

Освітню діяльність буде організовано з урахуванням навичок XXI століття відповідно до індивідуальних стилів, темпу, складності та навчальних траєкторій учнів: від комунікативних типів завдань (знайти спільну мову з друзями, учителями, однокласниками, батьками, незнайомими людьми) до творчих (креативно-інноваційних).

У навчанні будуть враховані вікові особливості фізичного, психічного і розумового розвитку дітей. Для цього запроваджується двоциклова організація освітнього процесу на рівнях початкової та базової загальної середньої освіти.

Дітей навчатимуть справлятися зі стресом та напругою. Педагогічні задачі вирішуватимуться в атмосфері психологічного комфорту та підтримки. Нова українська школа буде розкривати потенціал кожної дитини.

Буде забезпечено неупереджене та справедливе ставлення до кожного учня, подолано будь-яку дискримінацію. Відзначатимуться зусилля й успіхи всіх учнів. Учителів навчатимуть, як плекати в учнів та в собі гідність, оптимізм, сильні риси характеру та чесноти.

Учні матимуть свободу вибору предметів та рівня їхньої складності. З'явиться можливість навчання в різновікових предметних або міжпредметних групах.

ФОКУС-ГРУПА ► УЧИТЕЛІ ДАТИ ДИТИНІ МОЖЛИВІСТЬ РОЗВИВАТИСЯ

“У мене був такий учень – Іван. Він прийшов до мене і каже: «Я хочу вивчати 3D-графіку». Я кажу: «Я не знаю 3D, але можу дещо підказати, бо трохи розуміюся на композиції». Він почав на уроках працювати у своїй програмі, яку я і не знаю, розробляти якийсь 3D-персонаж, робота чи щось таке. А я йому тільки підказую з точки зору композиції, де добре, де погано, де що виправити. Почали приходити інші учні, дивилися, сідали навколо нього, почали займатися цією 3D- справою. Він зробив сайт, почав свої ідеї викладати на ньому, брати участь у конкурсах, змаганнях. Через 2 роки, коли Іван уже був у 10-му класі, у нас створився напрям 3D- графіки – без будь-якого вчителя. Просто дали дитині можливість самостійно розвиватися і підказували йому, наскільки могли”.

5 ВИХОВАННЯ НА ЦІННОСТЯХ

Найосвіченіша людина може стати найгіршим злочинцем, якщо не розуміє і не поділяє загальнолюдських цінностей. Нова українська школа буде формувати ціннісні ставлення і судження, які слугують базою для щасливого особистого життя та успішної взаємодії з суспільством.

Ми пропонуємо вживати поняття “освіта”, “освітній процес” в їх сучасному розумінні, що охоплює навчання, виховання і розвиток. Виховний процес буде невід’ємною складовою всього освітнього процесу і орієнтуватиметься на загальнолюдські цінності, зокрема морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей), соціально-політичні (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність).

Нова школа буде плекати українську ідентичність.

Нова українська школа буде виховувати не лише відповідальність за себе, а й за розвиток і добробут країни та всього людства.

ЖИТТЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ БУДЕ ОРГАНІЗОВАНО ЗА МОДЕЛЛЮ ПОВАГИ ДО ПРАВ ЛЮДИНИ, ДЕМОКРАТІЇ, ПІДТРИМКИ ДОБРИХ ІДЕЙ. НОВА ШКОЛА ПЛЕКАТИМЕ УКРАЇНСЬКУ ІДЕНТИЧНІСТЬ.

Виховання не буде зведено лише до окремих “занять із моралі”. Виховання сильних рис характеру та чеснот здійснюватиметься через наскрізний досвід. Усе життя Нової української школи буде організовано за моделлю поваги до прав людини, демократії, підтримки добрих ідей.

У формуванні виховного середовища братиме участь увесь колектив школи. У закладах буде створюватися атмосфера довіри, доброзичливості, взаємодопомоги і взаємної підтримки при виникненні труднощів у навчанні та повсякденному житті.

Ключовим виховним елементом стане приклад учителя, який покликається зацікавити дитину.

У Новій українській школі будуть виявляти індивідуальні нахили та здібності кожної дитини для цілеспрямованого розвитку і профорієнтації. У цій справі Нова школа буде тісно співпрацювати з позашкільними закладами освіти. Допомогати формувати оптимальну траєкторію розвитку кожної дитини будуть висококваліфіковані психологи та соціальні педагоги.

Буде запроваджено програми із запобігання дискримінації, насильства та знущанням у школі.

Відносини між учнями, батьками, вчителями, керівництвом школи та іншими учасниками освітнього процесу буде побудовано на взаємній повазі та діалозі.

⑥ НОВА СТРУКТУРА

ЗАГАЛЬНА ТРИВАЛІСТЬ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗБІЛЬШИТЬСЯ ДО 12 РОКІВ.

Дитячий організм не сприймає більше, ніж відведено природою для його віку. Реформа передбачає суттєву зміну структури середньої школи, щоб максимально врахувати фізичні, психологічні, розумові здібності дитини кожної вікової групи.

Новий базовий Закон “Про освіту” передбачає три рівні повної загальної середньої освіти:

-
- *початкова освіта (тривалість – чотири роки);*
 - *базова середня освіта, яка здобувається в гімназії (тривалість – п’ять років);*
 - *профільна середня освіта, яка здобувається в ліцеї або закладах професійної освіти (тривалість – три роки).*

Загальна тривалість повної загальної середньої освіти збільшиться до 12 років. На території Європи 11-річна пострадянська школа залишилася в Україні, Білорусі та Росії. В усіх європейських країнах мінімальна тривалість здобуття повної загальної середньої освіти становить від 12 до 14 років.

Ми бачимо потребу в збалансуванні на всіх рівнях гуманітарної та природничо-математичної освіти, необхідність у збереженні добрих традицій й забезпеченні високого рівня природничо-математичної освіти та вивченні інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у всіх школах.

Початкова освіта

Навчання починатиметься, як правило, з шести років. Діти з особливими потребами зможуть вступати до школи у віці фізичної готовності. Тривалість перебування в початковій школі для таких дітей можна буде подовжити з доповненням корекційно-розвивального складника.

Якість освіти, зокрема з іноземної мови, буде підвищено в кожній початковій школі. Навчання буде організовано за єдиним стандартом без запровадження предметів із поглибленим рівнем. Це також дозволить уникнути соціального розшарування та відбору дітей у молодшому шкільному віці.

Перший цикл початкової освіти допоможе учневі звикнути до шкільного життя. А саме:

- *навчальні завдання і час на їхнє виконання будуть визначатися відповідно до (із урахуванням) індивідуальних особливостей школярів;*
- *навчальний матеріал можна буде інтегрувати в змісті споріднених предметів або вводити до складу предметів у вигляді модулів;*
- *обсяг домашніх завдань буде обмежено;*
- *навчання буде організовано через діяльність, ігровими методами як у класі, так і поза його межами;*
- *учитель матиме свободу вибору (створення) навчальних програм у межах стандарту освіти;*
- *буде запроваджено описове формувальне оцінювання, традиційних оцінок не буде; найважливіше завдання вчителя – підтримувати в кожному учневі впевненість і мотивацію до пізнання.*

ПОЧАТКОВА ОСВІТА НОВОЇ ШКОЛИ ПОДІЛЯТИМЕТЬСЯ НА ДВА ЦИКЛИ:

ПЕРШИЙ, АДАПТАЦІЙНО-ІГРОВИЙ (1-2 КЛАСИ);

ДРУГИЙ, ОСНОВНИЙ (3-4 КЛАСИ).

У другому циклі початкової освіти в учнів буде формуватися почуття відповідальності й самостійність.

- *У процесі навчання будуть використовуватися методи, які вчать робити самостійний вибір, пов'язувати вивчене з практичним життям, враховують індивідуальність учня;*
- *запроваджується предметне навчання; частина предметів передбачатиме оцінювання.*

Після закінчення початкової школи навчальні досягнення кожного учня повинні відповідати стандарту освіти на цьому рівні.

Державна підсумкова атестація здобувачів початкової освіти буде здійснюватися лише для моніторингу якості освітньої діяльності закладів.

У початковій школі (як і в гімназії та ліцеї) не буде “одногородних” курсів або предметів. В одному класі не буде більше ніж 8 обов'язкових предметів.

Базова середня освіта

Особливу увагу в освітньому процесі буде приділено вивченню державної мови.

На цьому рівні буде закладено базу свідомого самовизначення учня як особистості, члена сім'ї, нації і суспільства, здатність терпимо і з розумінням ставитися до різноманіття світу і людей.

Перший цикл буде пробуджувати і підтримувати інтерес до сфер знань і діяльності, передбачених навчальною програмою.

Другий цикл базової середньої освіти сприятиме формуванню учнів як відповідальних членів суспільства, здатних самостійно долати проблеми повсякденного життя, вибирати шлях подальшого навчання відповідно до своїх інтересів і здібностей.

Навчання буде здебільшого предметним. Частина часу буде відведена на предмети за вибором. Після завершення базової середньої освіти учень буде усвідомлювати, які ціннісні орієнтири лежать в основі його вчинків, спиратися на сильні риси свого характеру, відчувати відповідальність за результати своєї діяльності.

Результати навчання будуть оцінюватися через державну підсумкову атестацію у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА ПОДІЛЯТИМЕТЬСЯ НА ДВА ЦИКЛИ:

**ПЕРШИЙ, АДАПТАЦІЙНИЙ
(5-6 КЛАСИ);**

**ДРУГИЙ, БАЗОВЕ
ПРЕДМЕТНЕ НАВЧАННЯ
(7-9 КЛАСИ).**

Профільна середня освіта

У рамках профільної освіти старшокласник зможе обирати одне з двох спрямувань навчання:

- академічне, із поглибленим вивченням окремих предметів з орієнтацією на продовження навчання в університеті;
- професійне, яке поряд зі здобуттям повної загальної середньої освіти забезпечує отримання першої професії (не обмежує можливість продовження освіти).

Здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням буде здійснюватися в академічних ліцеях – як правило, в окремих закладах освіти.

Буде створено мережу академічних ліцеїв на зразок мережі професійних ліцеїв, тобто третій ступінь школи буде відокремлено від другого ступеня.

В академічних ліцеях перший рік навчання буде перехідним. На цьому етапі учень ще зможе змінити профіль навчання. Учні матимуть право обирати не лише предмети, а й рівні їхньої складності.

Випускники академічних ліцеїв будуть проходити державну підсумкову атестацію у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Профільну середню освіту за професійним спрямуванням здобуватимуть у професійних ліцеях та профільних коледжах.

Випускники професійних ліцеїв та коледжів будуть проходити державну підсумкову атестацію у формі зовнішнього незалежного оцінювання. За умови успішного проходження ДПА у формі ЗНО випускники професійних ліцеїв та коледжів зможуть вступати до ВНЗ, а випускники коледжів – навчатися у ВНЗ за скороченою програмою.

Молоді люди, які закінчили профільну школу, розумітимуть свою майбутню роль у родині, професійній діяльності, суспільстві.

У РАМКАХ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВИТИ СТАРШОКЛАСНИК ЗМОЖЕ ОБИРАТИ ОДНЕ З ДВОХ СПРЯМУВАНЬ НАВЧАННЯ: АКАДЕМІЧНЕ І ПРОФЕСІЙНЕ.

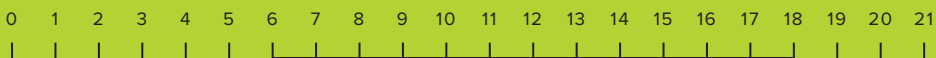
ПОЗИЦІЯ

Милянник Андрій, заступник директора Львівського регіонального центру оцінювання якості освіти: *“ДПА не може проводитися вчителями школи. Екзамен, який готують, проводять і перевіряють ті, хто навчав, не має жодної моніторингової цінності (і жодного сенсу також).”*

Бажаєте долучитися до діалогу? Скористайтеся QR-кодом:

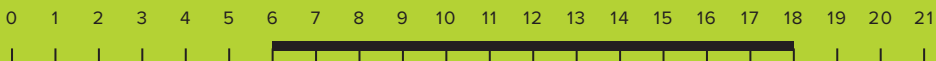
СТРУКТУРА НОВОЇ ШКОЛИ

НВК "ДОШКІЛЬНИЙ ЗАКЛАД ОСВІТИ –
ПОЧАТКОВА ШКОЛА"

НВК "ПОЧАТКОВА ШКОЛА – ГІМНАЗІЯ"

НВК "ГІМНАЗІЯ – ЛІЦЕЙ"

7 АВТОНОМІЯ ШКОЛИ І ЯКІСТЬ ОСВІТИ

Вільну людину може сформувати лише вільна особистість. Нинішня школа скута кайданами бюрократії та надмірного контролю. Нова школа матиме широку автономію.

В умовах децентралізації на державному рівні управління будуть визначатися стандарти освіти та забезпечення моніторингу якості освіти. За дотримання цих стандартів буде відповідати окремий центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти із залученням громадськості. Натомість безпосереднє управління школами буде здійснюватися на місцевому рівні.

Зросте вплив місцевих громад на формування локальної освітньої політики, з урахуванням місцевих культурних особливостей та особливостей ринку праці, на основі державної освітньої політики.

“Держава гарантує академічну, організаційну, кадрову та фінансову автономію закладів освіти”.

Проект нового базового Закону України “Про освіту”, Стаття 23

Адміністративні та навчально-методичні повноваження будуть делегуватися на рівень закладу освіти. Школи зможуть самостійно формувати освітні програми, складати навчальні плани і програми з навчальних предметів відповідно до стандартів середньої освіти та досягнень сучасної науки, обирати підручники, методику навчання і виховання, розвивати навчально-матеріальну базу.

ФОКУС-ГРУПА ► УЧИТЕЛІ ПРАВО ВИБОРУ

“У мене сучасна українська школа найперше асоціюється з правом вибору – як дитини, так і вчителя. Бо цього права вибору сьогодні немає ні у кого. Ми затиснуті в рамках програми, в урочній системі, у кількості годин. Не виконати програму – злочин!”

Автономія передбачає і вищий рівень відповідальності закладу освіти. Засновники школи контролюватимуть освітню та фінансово-господарську діяльність закладу освіти, призначатимуть на умовах контракту керівника школи.

ПОЗИЦІЯ

Ігор Гулай:
“Запровадити законодавчо свободу педагогічної діяльності, заборонивши будь-кому (адміністрації, методистам) контролювати, перевіряти календарне та поурочне планування. Запровадити принцип довіри (мінімум контролю), від учителя вимагається лише дотримання програми та законодавства”.

Бажаєте долучитися до діалогу? Скористайтеся QR-кодом:

**ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУ-
НІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ДОЗВОЛЯТЬ ЗРОБИТИ
ПРОЦЕСИ УПРАВЛІННЯ
МАКСИМАЛЬНО
ПРОЗОРИМИ.**

Керівника обиратимуть на конкурсних засадах терміном до п'яти років. Він зможе обіймати посаду не більше як два терміни поспіль.

Колегіальним органом управління школою в Новій українській школі є педагогічна рада. Повноваження, порядок формування і регламент роботи педагогічної ради визначаються установчими документами закладу освіти.

В управлінні школою братиме участь громадське самоврядування працівників закладу, учнів та їхніх батьків. Колегіальним органом батьківського самоврядування закладу освіти в Новій українській школі є батьківська рада.

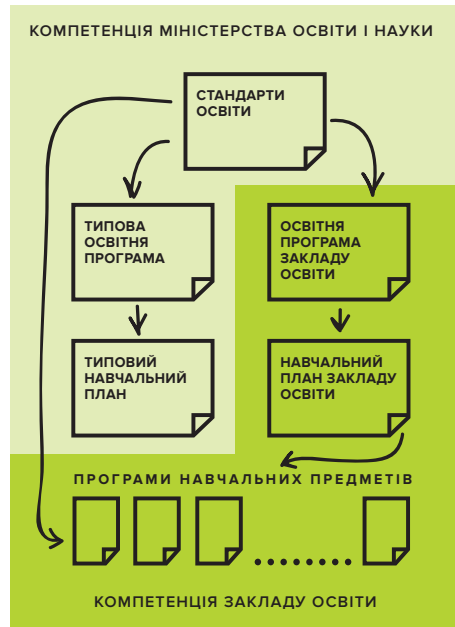
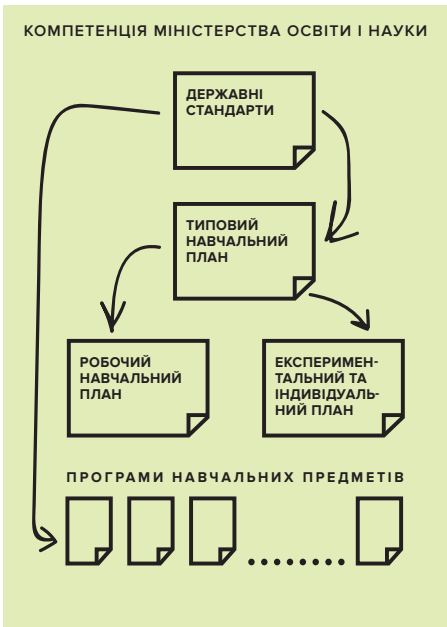
Наглядова рада школи здійснюватиме громадський нагляд, зокрема зможе брати участь у визначенні стратегії розвитку закладу освіти, аналізувати діяльність закладу освіти та його посадових осіб, контролювати виконання кошторису та/або бюджету закладу освіти, сприяти залученню додаткових джерел фінансування.

**АВТОНОМІЯ
У ВИЗНАЧЕННІ
ЗМІСТУ ОСВІТИ**

Разом із запровадженням автономії буде посилено відповідальність школи перед суспільством за якість освіти. При цьому тотальний державний контроль у вигляді інспектування замінить громадсько-державна система забезпечення якості.

Зараз

Після реформи

8 СПРАВЕДЛИВЕ ФІНАНСУВАННЯ І РІВНИЙ ДОСТУП

Провідні країни розглядають сферу освіти як пріоритетний напрям інвестицій, який повертається новими технологіями, знаннями і прибутками від інноваційної діяльності. У Новій українській школі публічні фінанси будуть розподілятися прозоро. Держава і суспільство побачать, як витрачаються кошти, і будуть відстежувати результат освітніх інвестицій.

В умовах децентралізації освітня субвенція з державного рівня буде покривати передусім видатки на забезпечення педагогічної складової навчального процесу (заробітна плата працівників закладів освіти, підручники, підвищення кваліфікації вчителів тощо).

Державні органи влади і територіальні громади будуть зобов'язані забезпечити необхідні умови навчання і виховання дітей молодшого шкільного віку за місцем проживання, зокрема у селах.

“Держава забезпечує асигнування на освіту в розмірі не меншому 7 відсотків валового внутрішнього продукту за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством”.

Освітня субвенція буде розраховуватися за справедливою формулою, щоб вирівнювати можливості доступу до якісної освіти в різних регіонах і населених пунктах.

Раціональне використання фінансових ресурсів на виконання стандартів освіти дозволить підвищити вчителям заробітну плату.

Буде створено нові можливості для розширення державно-громадського партнерства у сфері освіти через нові підходи для співфінансування й управління навчальними закладами.

Буде запроваджено принцип “гроші ходять за дитиною”, зокрема для підтримки дітей з особливими потребами, які можуть здобувати освіту інклюзивно поряд з іншими дітьми у пристосованих для цього школах.

Проект Закону “Про освіту” запроваджує рівноправність доступу до бюджетного фінансування закладів освіти усіх форм власності.

У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ БУДУТЬ РОЗПОДІЛЯТИСЯ ПРОЗОРО. БУДЕ ЗАПРОВАДЖЕНО ПРИНЦИП “ГРОШІ ХОДЯТЬ ЗА ДИТИНОЮ”, ЗОКРЕМА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВОБОДИ ВИБОРУ В ОСВІТІ.

Проект нового базового Закону України “Про освіту”, Стаття 78

Законопроектом передбачено повну прозорість фінансування закладів освіти. Зокрема заклади освіти будуть зобов'язані оприлюднювати всі кошти, які надходять з бюджету та з інших джерел.

Буде забезпечено принцип свободи вибору в освіті. Якщо батьки побажають віддати дитину в приватний заклад згідно з власними світоглядними та релігійними переконаннями, держава спрямує туди кошти, виділені на навчання цієї дитини.

*Протокол 1 до Конвенції
про захист прав людини
і основоположних свобод,
Стаття 2*

“Нікому не може бути відмовлено у праві на освіту. Держава при виконанні будь-яких функцій, узятих нею на себе в галузі освіти і навчання, поважає право батьків забезпечувати таку освіту і навчання відповідно до їхніх релігійних і світоглядних переконань”.

Новий базовий Закон “Про освіту” вперше запроваджує на законодавчому рівні розмаїття форм здобуття освіти. Законопроект передбачає дистанційну, мережеву, змішану форми здобуття освіти в інституціях, екстернатну і сімейну (домашню) форми індивідуальної освіти, педагогічний патронат з належним визнанням результатів такого навчання.

У регіонах діятимуть опорні школи базового рівня. Кожну опорну школу буде добре обладнано і зміцнено висококваліфікованими кадрами. Опорні школи слугуватимуть тестовим майданчиком інновацій в окрузі. Збільшення мережі опорних шкіл дасть змогу дітям із сільської місцевості на рівні базової і старшої профільної школи здобувати справді якісну освіту.

9 СУЧАСНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Вільному розвитку сприяє творче середовище. Таке середовище буде організовано в Новій українській школі. Зміні підлягають фізичне просторово-предметне оточення, програми та засоби навчання.

У Новій школі зросте частка проектної, командної, групової діяльності у педагогічному процесі. Відповідно буде урізноманітнено варіанти організації навчального простору в класі. Крім класичних варіантів, буде використано новітні, наприклад, мобільні робочі місця, які легко трансформувати для групової роботи. Виділятимуться окремі приміщення з відкритим освітнім простором.

Планування і дизайн освітнього простору школи буде спрямований на розвиток дитини і мотивації її до навчання. Освітній простір Нової української школи не обмежуватиметься питаннями ергономіки. Організація нового освітнього середовища потребує широкого використання нових ІТ-технологій, нових мультимедійних засобів навчання, оновлення лабораторної бази для вивчення предметів природничо-математичного циклу.

Запровадження ІКТ в освітній галузі перейде від одноразових проєктів до системного процесу, що охоплює всі види діяльності. ІКТ суттєво розширять можливості педагога, оптимізують управлінські процеси, таким чином формуючи в учня важливі для нашого сторіччя технологічні компетентності.

Розвиватиметься інфраструктура для забезпечення різних форм навчання. Зокрема буде створено освітню онлайн платформу з навчальними і методичними матеріалами для учнів, учителів, батьків і керівників навчальних закладів.

ФОКУС-ГРУПА ► ДІТИ ІНТЕРАКТИВНІСТЬ

"Дуже гарно було б, якби у школі була інтерактивність. Дітям було б легше йти з дому до школи – не нести купу підручників, а взяти одного планшета і навчатися."

Освітній простір Нової української школи не обмежуватиметься будівлею школи. Розвиватиметься інфраструктура для забезпечення різних форм навчання учнів, учителів, батьків і керівників навчальних закладів.

Формуванню навичок наукової діяльності та винахідництва слугуватимуть сучасні лабораторії, а також програми доступу дітей до наукових музеїв, обсерваторій, відкритих навчальних курсів та інших ресурсів.

Кожна школа матиме у своїй структурі сучасну бібліотеку, яка стане ресурсним осередком і експериментальним майданчиком для учнів і вчителів, забезпечить вільний доступ до якісних електронних підручників, енциклопедій, бібліотек, лабораторій.

У Новій школі буде заохочуватися інклюзивна освіта. Для учнів з особливими потребами буде створено умови для навчання спільно з однолітками. Для таких дітей буде запроваджено індивідуальні програми розвитку, зокрема корекційно-реабілітаційні заходи, психолого-педагогічний супровід і необхідні засоби навчання.

"Держава створює умови для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на усіх її рівнях з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів".

ПОЗИЦІЯ

Асоціація міст України:

"На території міст обласного значення, ОТГ до бюджетів міст обласного значення, ОТГ слід зараховувати 70%, до обласних бюджетів – 25%, до державного бюджету – 5%. На території міст районного значення, сіл, селищ: до районних бюджетів – 80%, до обласних бюджетів – 10%, до державного бюджету – 10%".

Бажаєте долучитися до діалогу?
Скористайтеся QR-кодом:

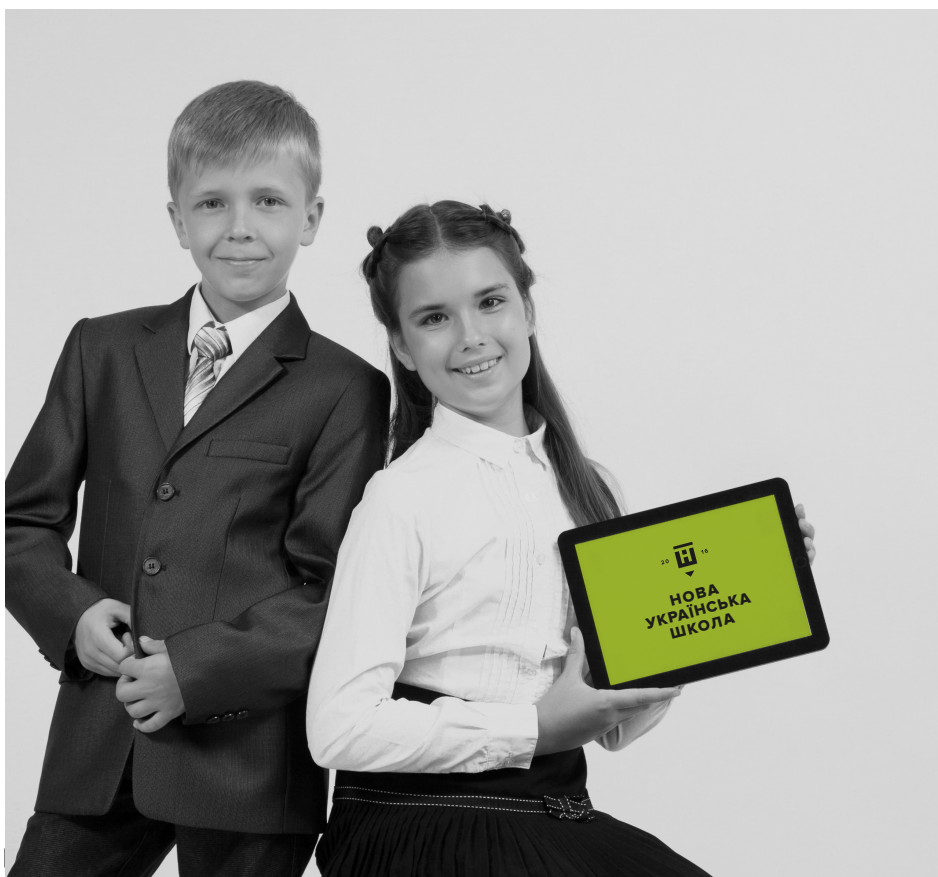
Проект нового базового Закону України "Про освіту", Стаття 18

РЕФОРМА НА ДЕСЯТИРІЧЧЯ

ЦЕ ДОВГОТЕРМІНОВА РЕФОРМА, ЯКА РОЗПОЧИНАЄТЬСЯ ВЖЕ ЗАРАЗ. АЛЕ СЬОГОДНІШНІ ШКОЛЯРІ ТАКОЖ ПОВИННІ ВІДЧУТИ ЗМІНИ Й ОТРИМАТИ КРАЩУ ЯКІСТЬ ОСВІТИ.

Розбудова Нової української школи – це довготермінова реформа, яка розпочинається вже зараз. План упровадження передбачає наступність дій і відповідне ресурсне забезпечення на кожному етапі, а також враховує загальний контекст суспільних змін.

Сьогоднішні школярі також повинні відчувати зміни й отримати кращу якість освіти. Саме тому вже до початку 2016/2017 н. р. було оновлено програми початкової школи. Паралельно зі структурними змінами будуть удосконалюватися методи навчання в школі, підвищуватиметься кваліфікація вчителів, педагогічна освіта переорієнтовуватиметься на компетентнісні засади, педагогіку партнерства, індивідуальний підхід.

Перша фаза (2016-2018 рр.)

- Перегляд навчальних планів і програм з метою розвантаження, запровадження компетентнісного та антидискримінаційного підходу в початковій школі.
- Пілотний етап створення опорних шкіл базового рівня в сільській місцевості. Має бути утворено 100–150 шкіл і відпрацьовано взаємодію із громадами та початковими школами.
- Прийняття нового Закону України «Про освіту».
- Розроблення плану дій із запровадження Нової української школи.
- Розроблення і затвердження стандартів початкової освіти на компетентнісній основі.
- Підвищення кваліфікації вчителів початкової школи.
- Школа творення підручників нового покоління. Навчання авторів. Підготовка експертів.
- Формування національної Е-платформи електронних курсів та підручників:
 - створення електронних підручників;
 - розроблення курсів дистанційного навчання за програмами предметів старшої школи;
 - розроблення системи дистанційного навчання для підвищення кваліфікації вчителів.
- Дебюрократизація школи. Спрощення документообігу. Визнання електронних форм документів.
- Розроблення нового Закону “Про загальну середню освіту”.
- Створення системи освітньої статистики і освітньої аналітики.
- Участь у міжнародному обстеженні якості середньої освіти PISA-2018.
- Початок формування системи забезпечення якості освіти за заміну системі контролю (інспектування) освіти.
- Забезпечення різноманітності форм здобуття початкової освіти.
- Початок роботи початкової школи за новими освітніми стандартами на компетентнісній основі (передбачено проектом Закону України “Про освіту”) – 2018 рік.

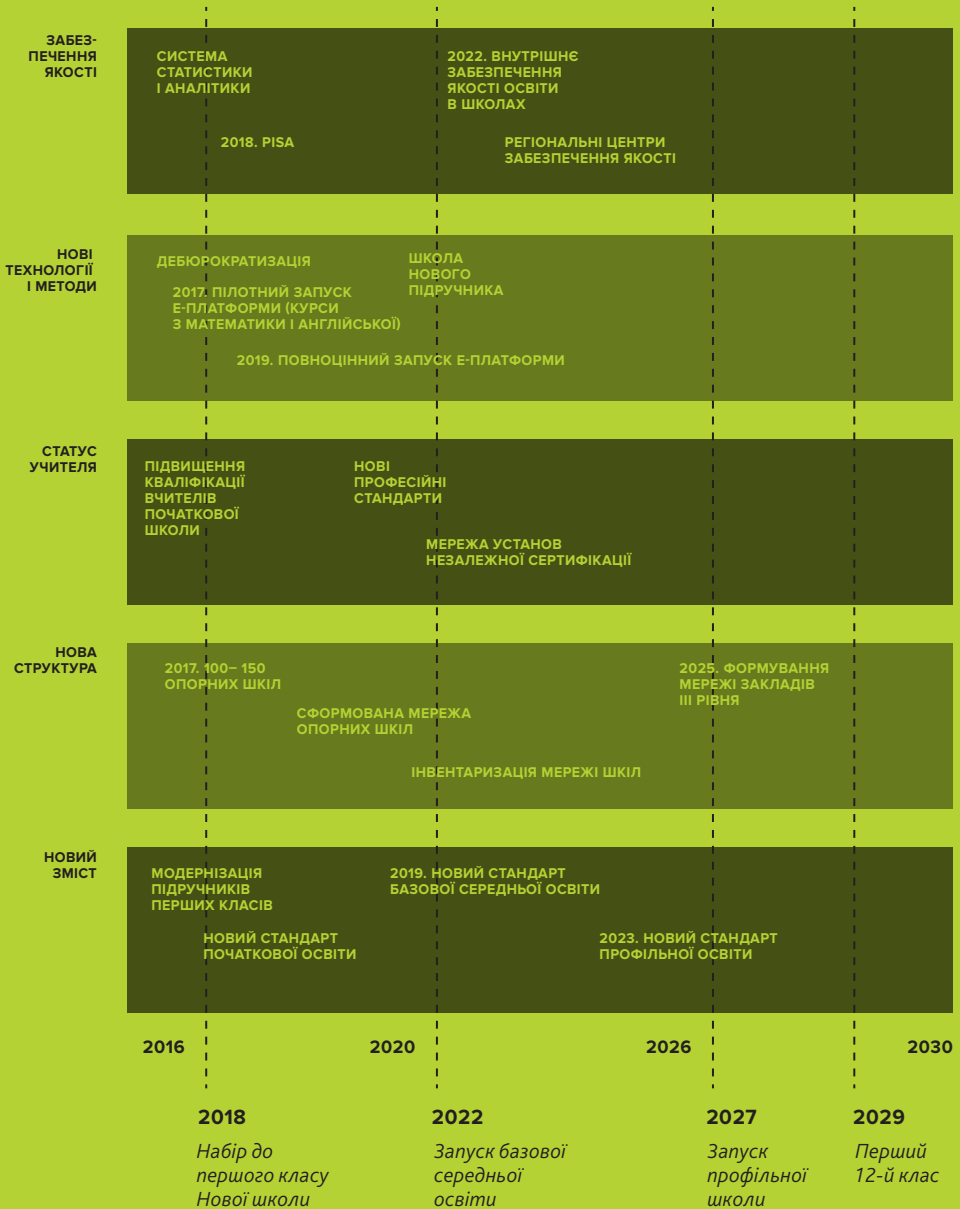
Друга фаза (2019-2022 рр.)

- Розроблення і затвердження стандартів базової середньої освіти на компетентнісній основі – 2019 рік.
- Формування нової системи підвищення кваліфікації вчителів і керівників закладів освіти.
- Інвентаризація мережі шкіл та закладів професійної освіти для проектування мережі закладів III рівня (профільної школи).
- Забезпечення якісного вивчення іноземних мов у старшій школі відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна-2020».
- Формування мережі опорних шкіл базового рівня.
- Створення професійних стандартів педагогічної діяльності в початковій та середній школах.
- Створення мережі установ незалежної сертифікації вчителів.
- Створення регіональних органів забезпечення якості освіти.
- Формування систем внутрішнього забезпечення якості освіти в школах – 2022 рік.
- Створення системи незалежного оцінювання результатів навчання за курс базової школи.
- Початок роботи базової школи за новими освітніми стандартами на компетентнісній основі (передбачено проектом Закону України "Про освіту") – 2022 рік.

Третя фаза (2023-2029 рр.)

- Розроблення і затвердження стандартів профільної середньої освіти на компетентнісній основі – 2023 рік.
- Формування мережі закладів III рівня (профільної школи) – не пізніше 2025 року.
- Створення системи незалежного оцінювання професійних кваліфікацій випускників професійного профілю старшої школи.
- Початок роботи профільної школи за новими освітніми стандартами на компетентнісній основі (передбачено проектом Закону України "Про освіту") – не пізніше 2027 року. На цій основі створення передумов для скорочення тривалості (навантаження) бакалаврських програм вищої освіти в середньому на 45 кредитів.
- Перший дванадцятий клас Нової школи – не пізніше 2029 року.

ГРАФІК ЗАПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМИ

**ГРУПА
УПОРЯДНИКІВ**

(в алфавітному порядку)

ГРИНЕВИЧ ЛІЛІЯ
ЕЛЬКІН ОЛЕКСАНДР
КАЛАШНІКОВА СВІТЛАНА
КОБЕРНИК ІВАННА
КОВТУНЕЦЬ ВОЛОДИМИР
МАКАРЕНКО ОКСАНА
МАЛАХОВА ОЛЕНА
НАНАЄВА ТЕТЯНА
УСАТЕНКО ГАЛИНА
ХОБЗЕЙ ПАВЛО
ШИЯН РОМАН

ЗАГАЛЬНА РЕДАКЦІЯ
ГРИЩЕНКО МИХАЙЛО

ДИЗАЙН
ЦАПКО ДМИТРО

